



Warszawa, 20-06-2024 r.

**BIURO**  
**RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**  
**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich**  
**Valeri Vachev**

**XI.602.2.2024.DB**

**Pan**  
**Rafał Trzaskowski**  
**Prezydent m.st. Warszawy**  
ePUAP

Szanowny Panie Prezydencie!

Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymał wniosek Pani [REDACTED], która porusza się przy pomocy wózka, w sprawie braku możliwości oddania głosu w wyborach do Parlamentu Europejskiego z powodu niedostępności lokalu wyborczego.

Pani [REDACTED] chciała skorzystać z czynnego prawa wyborczego oddając głos w wyborach do Parlamentu Europejskiego. W okresie pomiędzy wyborami samorządowymi (7 kwietnia 2024 r.) a wyborami do Parlamentu Europejskiego (9 czerwca 2024 r.) zmianie uległa siedziba obwodowej komisji wyborczej, do której przyporządkowano Wnioskodawczynię, o czym nie posiadała ona wiedzy. W dniu wyborów, po powzięciu informacji o wyżej wspomnianej zmianie, Pani [REDACTED] udała się pod adres ul. Czerwona Droga 6 w Warszawie, gdzie znajdowała się siedziba Obwodowej Komisji Wyborczej nr 709, do której przynależała.

Na miejscu okazało się, że lokal wyborczy umiejscowiony jest na poziomie -1 i nie ma możliwości dotarcia do niego w sposób inny niż po wąskich schodach. Wnioskodawczyni zaproponowano zniesienie w celu umożliwienia oddania głosu, na co nie wyraziła zgody z uwagi m.in. na bezpieczeństwo swoje jako osoby przenoszonej,

jej rocznej córki, z którą udała się na wybory, jak i osób, które miały ją przenieść. Pojawiła się również sugestia oddania przez nią głosu w asyście Policji i komisyjnego umieszczenia karty do głosowania w urnie, co spotkało się z brakiem aprobaty Wnioskodawczynie. Ostatecznie Pani [REDAKTOWANE] nie była w stanie zagłosować, w związku z czym uzyskała zaświadczenie potwierdzające odmowę wydania karty do głosowania z uwagi na brak dostępności lokalu dla osób z niepełnosprawnością.

Pani [REDAKTOWANE] w korespondencji do RPO podkreśla, że sytuacja była dla niej zaskoczeniem, bowiem od kilku lat mieszka pod tym samym adresem, zaś do tej pory lokale wyborcze, w których głosowała, były dla niej dostępne architektonicznie. Jednocześnie zaznaczyła, że trudne do zrozumienia jest to, z jakich względów przy wyznaczaniu nowej siedziby zdecydowano się na lokal, w którym występują tak znaczne bariery architektoniczne, pomimo tego że okolica lokalu wyborczego jest zamieszkała dość licznie m.in. przez rodziców z małymi dziećmi, w przypadku których oddanie głosu z dzieckiem w wózku również mogło okazać się niemożliwe lub znacznie utrudnione. Wnioskodawczynie zwraca również uwagę, że wydanie zaświadczenia o braku możliwości zagłosowania z uwagi na brak dostępności lokalu dla osób z niepełnosprawnością nie rozwiązało problemu, bowiem nie miała ona możliwości udać się z nim do innego, dostępnego lokalu, by tam oddać głos.

Lokal Obwodowej Komisji Wyborczej nr 709 w Warszawie na stronie Państwowej Komisji Wyborczej jest oznaczony jako niedostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami<sup>1</sup>. Należy jednak wskazać, że ciągu ostatnich 9 miesięcy wybory odbyły się trzykrotnie, w związku z czym Wnioskodawczynie mogła żywić uzasadnione przekonanie, że głosowanie w przypadku wyborów do Parlamentu Europejskiego zostanie zorganizowane tak jak w przypadku poprzednich wyborów, w tym lokal obwodowej komisji wyborczej, właściwy ze względu na jej miejsce zamieszkania, nie zostanie przeniesiony lub nie zostanie ona przypisana do innej komisji. Ponadto, jeśli nawet taka zmiana zaszła, to uzasadnione wydaje się założenie, że lokal dostępny architektonicznie zastąpi lokal dostępny w podobny sposób, nie zaś miejsce zupełnie niedostępne dla osoby z niepełnosprawnością.

Warto przy tym również przypomnieć, że zgodnie z art. 29 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169, ze zm.) władze publiczne są zobowiązane do zagwarantowania osobom z

---

<sup>1</sup> Źródło:

<https://wybory.gov.pl/pe2024/pl/obwodowe/wyszukiwarka?obszar=146512&strona=3>  
[dostęp: 13 czerwca 2024 r.].

niepełnosprawnością praw politycznych i możliwości korzystania z nich na zasadzie równości z innymi osobami, m.in. zapewnienia, że będą mogły efektywnie i w pełni uczestniczyć w życiu politycznym i publicznym, bezpośrednio lub za pośrednictwem swobodnie wybranych przedstawicieli, włączając w to prawo i możliwość korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego. We wnioskach sformułowanych przez Komitet ONZ ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami w odniesieniu do stosowania przez Polskę Konwencji wskazano wprost na konieczność zapewnienia dostępności wszystkich lokali wyborczych i procedur głosowania dla osób niepełnosprawnych<sup>2</sup>. Rekomendacje te są zbieżne z wielokrotnie przedstawianym stanowiskiem Rzecznika Praw Obywatelskich<sup>3</sup>.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1058), zwracam się do Pana Prezydenta z uprzejmą prośbą o przedstawienie wyjaśnień w niniejszej sprawie. W szczególności proszę o poinformowanie, w jaki sposób i na podstawie jakich kryteriów oceniano lokale pod względem możliwości ustanowienia w nich lokali wyborczych, a także jakie argumenty przemawiały za ustanowieniem lokalu Obwodowej Komisji Wyborczej nr 709 w Warszawie w budynku na poziomie -1 Biblioteki Publicznej pod adresem: ul. Czerwona Droga 6 w Warszawie. W zakresie zainteresowania Rzecznika pozostaje również kwestia, w jaki sposób poinformowano mieszkańców o zmianie siedziby lokalu wyborczego, oraz czy w treści informacji zaznaczono, iż nowa siedziba nie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Łączę wyrazy szacunku

Valeri Vachev

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

---

<sup>2</sup> Concluding observations on the initial report of Poland, Committee on the Rights of Persons with Disabilities, dostępne w j.ang. pod adresem:

<https://digitallibrary.un.org/record/1656309> [dostęp: 13 czerwca 2024 r.].

<sup>3</sup> Zob. J. Zbieranek, Dostosowanie lokali obwodowych komisji wyborczych do potrzeb wyborców z niepełnosprawnościami. Raport Rzecznika Praw Obywatelskich z wyborów samorządowych w 2018 roku, Warszawa 2019.

- 1) **Pani [REDACTED]**
- 2) **Pan Łukasz Pardyka, Pełnomocnik ds. organizacji wyborów i referendów w m.st. Warszawie**  
**Urząd m.st. Warszawy**  
ePUAP
- 3) **Pani Barbara Kurzela, Koordynator ds. organizacji wyborów i referendów w dzielnicy Ursus m.st. Warszawy**  
**Urząd Dzielnicy Ursus m.st. Warszawy**  
ePUAP